

CLB

Jaarprogramma 2020 t.b.v. de ALV-vergadering op 9 november 2019.

Inleiding

Na alle aanpassingen en wisselingen in de formatie en (in minder mate) in het activiteiten aanbod van de afgelopen jaren kan het CLB in 2020 weer op volle kracht verder. De functie van het CLB is in haar bijna 120-jarig bestaan niet minder relevant geworden. Juist in deze periode, waarin de tekorten bij de lokale overheid steeds groter en nijpender worden, worden onze leden geconfronteerd met meer taken en uitdagingen op lokaal en regionaal niveau. De behoefte om ervaringen uit te wisselen en urgente maatschappelijke vraagstukken te agenderen is dan ook groter dan ooit. Het CLB zal dit op alle mogelijke manieren ondersteunen en faciliteren.

Scholing en het faciliteren van de verschillende CLB-netwerken zijn en blijven onze belangrijkste werkzaamheden. Naast de raadsledenvakschool en de wethoudersbijeenkomsten zullen voor de verschillende functies in kleine groepen meer inhoudelijke activiteiten worden georganiseerd. Daarnaast zijn de woordvoerders binnen de provincies en gemeenten aan elkaar en aan de Kamers verbonden in appgroepen. Ook de waterschappers kennen deze combinatie van kleinere bijeenkomsten op inhoud en grotere netwerkbijeenkomsten voor iedereen. Tot slot beginnen we in 2020 ook weer met de voorbereidingen van de gemeenteraadsverkiezingen van 2022.

Met een verzwakte electorale positie en de vervlakking en versplintering van het lokale en regionale politieke landschap is voldoende ondersteuning belangrijker dan ooit. Fracties zijn klein en kunnen zich doordat lokaal alles in het teken staat van bezuinigingen en het ontbreken van voldoende middelen maar lastig in de kijker spelen. In het vorige jaarplan waarschuwden we al voor de belasting van de lokale fracties. Van hen wordt veel verwacht: binnen het raadhuis, buiten op straat en in de vereniging. Raadsleden zijn met hun nevenfunctie van gemiddeld 16 uur per week vaak al overbelast. En ook de wethouders zitten niet stil. Dit alles maakt het politieke leven vaak ingewikkeld en niet altijd bevredigend. Uithoudingsvermogen wordt meer dan ooit gevraagd van alle decentrale politici.

Niet in de laatste plaats omdat er weer grote uitdagingen aan komen in het decentrale bestuur. De transitie naar een duurzame energievoorziening, de bouw van voldoende betaalbare woningen, het overeind houden van de verzorgingsstaat, de gevolgen van de stikstofuitspraken en de financiële verdeling tussen Rijk en de andere overheidslagen zijn allemaal zaken waar we als CLB met onze leden het komende jaar aan de gang gaan. Waar mogelijk en nuttig, zoals het toekomsttraject van de partij en de programmering van de clubs, zal dat in samenwerking zijn met het partijbureau, de Kamer of andere instellingen van de partij. Dit doen we altijd vanuit onze eigen invalshoek en ter ondersteuning van de decentrale politici.

Kortom: ook 2020 wordt weer een boeiend jaar, waarin we het goede blijven uitbouwen en ons blijven inzetten om met (nieuwe) vormen de ondersteuning aan onze leden te verbeteren.

Aantal leden

De ontwikkeling van het ledenaantal laat sinds 2010 een negatieve trend zien:

Overzicht ledenaantal leden	01-01-10	01-10-14	01-10-2017	01-10-2018	01-10-2019
Leden gebiedscommissies	226	37	36	39	39
DB-leden gebiedscommissies Amsterdam	50	8	11	5	4
Raadsleden	2126	955	887	687	655
Wethouders	438	152	142	112	114
Burgemeesters	102	99	81	69	65
Statenleden	111	105	62	62	53
Gedeputeerden	20	14	6	7	11
CdK's	3	3	1	2	3
Waterschappen, AB en DB	62	56	49	49	49
Totaal	3138	1429	1275		993
Buitengewone leden	--	132	183	198	210
	3138	1561	1454	1230	1203

Tabel 1 Overzicht van het aantal CLB-leden

Doel van het CLB

De vereniging stelt zich ten doel de toepassing van de sociaal-democratische beginselen in gemeenten, deelgemeenten, stadsdelen, provincies, waterschappen en andere regionale publiekrechtelijke lichamen te bevorderen. Het CLB heeft als kerntaken:

- activeren en ondersteunen van netwerken van en voor leden van de vereniging en PvdA'ers in andere bestuurslagen;
- organiseren van activiteiten voor inhoudelijke voeding en het bieden van een platform voor discussie voor lokale en regionale politici;
- meningsvorming en standpuntbepaling voor lokale en regionale politiek;
- geven van informatie en advies, doen van praktijkgericht onderzoek;
- het leggen van verbindingen tussen de politici in de verschillende bestuurslagen;
- het ontwikkelen en uitvoeren van het scholingsaanbod aan de leden van het CLB en aspirant-leden.

CLB en de vereniging Partij van de Arbeid

Het CLB is een zelfstandig rechtspersoon en één van de neveninstellingen van de Partij van de Arbeid. Het CLB heeft een eigen jaarprogramma en begroting, vastgesteld door de CLB-leden tijdens de

Algemene Ledenvergadering. Het CLB vervult de platformfunctie voor lokaal en regionaalpolitieke gezichtspunten binnen de Partij van de Arbeid. Het CLB wil standpunten- en agendabepalend zijn ten aanzien van de taken en beleidsvelden die tot de lokale en provinciale overheid behoren. Het CLB ondersteunt zijn leden op deze onderwerpen met relevante informatie en, als het onderwerp daar aanleiding toe geeft, met politieke instrumenten, zoals schriftelijke vragen en moties, en onderneemt op deze onderwerpen initiatieven richting Kamerfracties en partijbestuur.

De opkomst van lokale partijen en het kleiner worden van alle partijen beïnvloeden onze lokale afdelingen. Binnen de PvdA zien we een toenemend aantal afdelingen waar of in de vorm van een lijstcombinatie of in de vorm van een nieuwe lokale partij wordt deelgenomen aan de verkiezingen. In 2018 heeft het CLB een gedetailleerd onderzoek gedaan naar deze ontwikkeling en een advies uitgebracht over hoe de partij zich hiertoe zou kunnen verhouden. Het partijbestuur heeft het advies overgenomen en zal dit verder uitwerken richting 2022.

Bestuur CLB

Het CLB heeft een bestuur bestaande uit de voorzitter, penningmeester en vier leden met portefeuilles. Het bestuur wordt bijgestaan door twee adviserende leden. De samenstelling:

Voorzitter	Leen Verbeek	CdK Flevoland
Penningmeester	Yusuf Çelik	Fractievoorzitter Tilburg
Lid	Bauke Arends	Burgemeester Westland
Lid	Marijn van Ballegooijen	Wethouder Amstelveen
Lid	Ralph van Hertum	Statenlid Zeeland
Lid	Constantijn Janssen op de Haar	Hoogheemraad Stichtse Rijnlanden
Adviserend lid	Hélène Oppatja	Partijbestuur
Adviserend lid	Jacqueline Kalk	Secretaris CLB

De voorzitter van het CLB is adviserend lid van het landelijke bestuur van de PvdA en wordt bij verhindering vervangen door de secretaris/directeur. Alle bestuursleden vervullen hun taak onbezoldigd.

Staf en huisvesting CLB

De bestuurdersvereniging wordt ondersteund door een vaste kleine professionele staf (3fte) bestaande uit een eindredacteur Lokaal Bestuur-/communicatiemedewerker (Jan Erik Keman), een Allround medewerker (Sofie Kuilman) en een secretaris /directeur (Jacqueline Kalk). De staf is in 2019 tijdelijk uitgebreid met een medewerker opleidingen (Djairo Terpstra) en met een medewerker op projectbasis voor de versterking op het sociaal domein (Marianne Kock).

Het CLB heeft de laatste jaren de personele bezetting kleiner gehouden dan noodzakelijk was. Dit kleiner houden was gebaseerd op de inkomstenprognoses vanuit het partijbureau. Achteraf gezien zijn we te zuinig geweest en is verder snoeien op de arbeidsvoorwaarden ook niet meer aan de orde.

Netwerken en activiteiten

Het CLB is een netwerkorganisatie. Wij verbinden onze leden op functioneel niveau en/of inhoudelijk, en waar dit kan en zinvol is tussen de verschillende bestuurslagen door. In de netwerken

wordt informatie gedeeld, en worden nieuwe ontwikkelingen besproken en gewaardeerd. De netwerken kunnen ook ingericht zijn met gecombineerde functies.

Voorbeelden:

- Netwerk woordvoerder PS Energie en Klimaat met de woordvoerder Tweede Kamer en Eerste Kamer
- Netwerk fractievoorzitters van de G40
- Netwerk dijkgraven, gedeputeerden en fractievoorzitters van de PS en woordvoerders uit de Kamers.

Veel netwerkbijeenkomsten worden gecombineerd met de scholingsbijeenkomsten. Waar mogelijk combineren we ook met activiteiten vanuit het partijbureau. Actuele ontwikkelingen kunnen aanleiding zijn om ad hoc bijeenkomsten te organiseren.

De scheiding tussen netwerken en scholing is dun. We gaan daar pragmatisch mee om. Zo zijn de activiteiten ook toegankelijk voor schaduwraadsleden, burgerraadsleden en fractiemedewerkers. De functie van de netwerken wordt ondersteund met (in een aantal netwerken) appgroepen en het digitale platform MijnCLB. Dit platform wordt vanaf 2019 aangepast aan de eisen van deze tijd. Netwerken kunnen naast de fysieke en digitale ontmoetingen ook producten opleveren in de vorm van bijvoorbeeld moties en schriftelijke vragen.

Het CLB organiseert en ontwikkelt daarnaast verschillende activiteiten zoals:

- De burgemeestersdag op locatie
- Ontmoeting CLB-leden en Tweede-Kamerleden
- Wethoudersdag nieuwe stijl: excursie en discussie
- De raadsledenvakschool
- Masterclasses op inhoud

Het aanbod zal afhangen van de vraag naar inhoud en activiteiten.

Scholing

Permanente scholing is voor onze volksvertegenwoordigers en politici belangrijk: samen weten we meer. Het streven is om voor elke functie een adequaat scholingsprogramma aan te bieden. Actuele ontwikkelingen zijn daarvan een standaard onderdeel, evenals het vergroten van vaardigheden en het werken aan je PvdA-profiel. Voor de Op-maat-trainingen werken we met een trainerspool die jaarlijks bij elkaar komt. De verantwoordelijkheid voor inhoud en organisatie van het scholingsaanbod aan de CLB-leden ligt bij het CLB. In het aanbod zit in 2020 in ieder geval:

- Tweemaal per jaar een raadsledenvakschool,
- Verdiepingssessies sociaal domein voor raadsleden en wethouders,
- Inspiratiesessies voor leden van de Provinciale Staten, gedeputeerden en waterschappers
- Intervisie

In 2020 zullen er op relevante thema's Webinars worden aangeboden aan specifieke ledengroepen.

Masterclasses

Op urgente onderwerpen, zoals wonen en duurzaamheid, worden masterclasses aangeboden voor beperkte groepen. Deze masterclasses zijn altijd een combinatie van wetenschap en praktijk. In 2020 staan er twee gepland.

Projecten en onderzoek

In het kader van de onderbouwing van politieke acties kunnen eenvoudige surveys worden opgezet en uitgevoerd.

Sociaal domein

In 2015 zijn belangrijke taken binnen het sociaal domein gedecentraliseerd. Deze decentralisaties gingen gepaard met grote beloftes van beleidsvrijheid, maar ook met grote bezuinigingen. Hierdoor lijken de ideeën over preventief werken, meer ruimte voor professionals en zorg nabij steeds meer in de knel te komen. De vraag hoe raadsleden en wethouders hier verder mee kunnen op een sociaal-democratische manier gaan we tijdens dit project beantwoorden. Dat doen we door verdiepend onderzoek te doen en inspirerende bijeenkomsten te organiseren.

Netwerk Politieke Opleiders

Het CLB is een van de initiatiefnemers van het project 'Politieke Opleiders' geweest. In 2018 en 2019 heeft dit project, dat zich richt op de scholingsmedewerkers van de politieke partijen, dankzij een subsidie van het ministerie van Binnenlandse Zaken een aantal zinvolle bijeenkomsten georganiseerd. Voortgang in 2020 is niet zeker en afhankelijk van een nieuwe bijdrage vanuit BiZa. Voor het CLB zal verdere deelname afhankelijk zijn van de vraag of het project ons blijft opleveren wat we graag willen: namelijk een versterking van de kwaliteit van ons scholingsaanbod en het adequaat toerusten van onze leden.

Informatie en advies

Het CLB geeft informatie en advies, individueel en op fractieniveau of anderszins. Het CLB geeft informatie en advies over politiek-inhoudelijke onderwerpen en procedurele kwesties. Het CLB draagt bij aan meningsvorming binnen de PvdA.

Communicatiemiddelen

- *Lokaal Bestuur* komt tweewekelijks digitaal uit met uitzondering van de vakantieperiodes. Relevante thema's en ontwikkelingen binnen de lokale en regionale politiek komen in *Lokaal Bestuur* aan de orde: zowel met goede (en slechte) voorbeelden als met opinie. De redactie van *Lokaal Bestuur* is een belangrijk bron voor de inhoud van de nieuwsbrief.
- In 2019 zijn we begonnen met de ontwikkeling van de nieuwe website. Hiervoor hebben we met leden gesproken over de functionaliteit van en de tevredenheid over de website en een enquête onder alle leden met betrekking tot hun wensen voor een nieuwe website. De website van het CLB heeft vooral een informerende functie. Een deel van de functionaliteiten binnen mijnCLB zijn inmiddels niet meer gewenst. Deels komt dat doordat daarvoor andere middelen in de plaats zijn gekomen. MijnCLB zal worden

aangepast aan de eisen van deze tijd. Nieuw is het onderdeel van de motiedatabank, die standaard wordt gevuld met relevante en te kopiëren moties en schriftelijke vragen. De inspanningen zullen erop gericht zijn meer leden naar de website te trekken en de bezoekers beter inhoudelijk te ondersteunen. Ook Twitter en Facebook zullen hiervoor worden gebruikt.

- Het CLB heeft een Twitter-account met 1100 volgers en de Facebook-pagina Centrum voor Lokaal Bestuur met 560 likes. Daarop worden activiteiten, artikelen en andere relevante informatie met de volgers gedeeld.
- Het CLB beheert vele appgroepen op functioneel en inhoudelijk niveau.

Doorontwikkeling van ons ondersteuningsaanbod

De ondersteuning van het CLB aan haar leden is al jarenlang stabiel en kent een vast en beproefd recept. Met de netwerkbijeenkomsten, scholing, informatie, advies op maat, ontwikkeling van politieke instrumenten, de onderzoeken en natuurlijk de tweewekelijkse verzending van *Lokaal Bestuur* bereiken we een grote en diverse groep van onze leden.

Hoewel zij over het algemeen heel goed te spreken zijn over deze ondersteuning, is het toch belangrijk om na te blijven denken over ons ondersteuningsaanbod. Waar kunnen we vernieuwen? En wat kunnen we nog meer doen? Gezien de grote veranderingen van de afgelopen jaren in het sociaal domein (decentralisaties en bezuinigingen) en de komende jaren in het fysiek domein (omgevingswet en energietransitie), willen we onze leden daar nog beter op toerusten. Dat kan bijvoorbeeld met fact sheets.

Om de ondersteuning verder door te ontwikkelen roepen we een denktank met leden en oud-leden in het leven. Zij zullen zich in 2020 en 2021 buigen over de mogelijkheden. Dit project zal naast het bestaande aanbod van het CLB worden ontwikkeld in 2020 en 2021 en niet ten laste worden gebracht van de reguliere begroting.

Overige activiteiten binnen de partij

In samenwerking met het partijbureau en de WBS doet het CLB mee met het toekomstprogramma van het partijbestuur. We richten ons specifiek op de organisatie van de reality checks met leden van het CLB.

Het CLB heeft samen met het partijbureau het 'kommer en kwel overleg' met de daarbij behorende werkzaamheden.

Daarnaast participeert het CLB binnen het directeurenoverleg.

Overige activiteiten

Het CLB neemt deel aan het tweejaarlijks voorzittersoverleg (en de ambtelijke voorbereiding) van alle bestuurdersverenigingen en het ministerie van BiZa.

Het CLB participeert in de sponsorgroep rond het 'actieprogramma versterking van de lokale democratie' van het ministerie van BiZa en een aantal thema-activiteiten binnen dit programma.

Het CLB participeert in het landelijk netwerk 'weerbaar bestuur'.

Tot slot

Het werkplan 2020 is een werkdocument. Politieke actualiteit kan aanleiding zijn voor nieuwe, nog niet geplande activiteiten. Netwerkbijeenkomsten worden vraagafhankelijk uitgevoerd. Hierbij streven we er wel naar om voor alle functies een aantrekkelijk aanbod te hebben.

Bijlage 2 Planning van de capaciteit

Het CLB heeft op 1 januari 2020 een geplande bezetting van 3 fte. Gelet op de geringe omvang van de personele ondersteuning en de grote ambities van het CLB is het belangrijk om zorgvuldig met de beperkte capaciteit om te gaan. Het werk van het CLB is deels goed planbaar en deels afhankelijk van en onderhevig aan de politieke werkelijkheid en waan van de dag.

De capaciteit

1 fte heeft bij de PvdA een omvang van 35 uur. Hierdoor is het bruto aantal beschikbare uren: 3 x 35 x 52 weken op jaarbasis = 5460 uur.

Op deze bruto-uren wordt het aantal vakantie- en verlofuren in mindering gebracht.

1 fte heeft 175 uur vakantierecht. In 2020 zijn er 6 feestdagen = 42 uur. Op het aantal bruto-uren wordt daarom in mindering gebracht: 3 x 175 uur = 535 uur en 3 x 42 uur = 126 uur.

De week tussen kerst en oud en nieuw zijn verplicht vrij, voor rekening van de werkgever (cao-afspraken) en daarnaast zijn er twee verplichte vrije dagen in overleg met de OR vast te stellen.

In totaal gaat het voor 2020 dan om 3 x 28 uur = 84 en 3 x 14 uur = 42

Dit betekent dat er 4673 uur beschikbaar is voor de uitvoering van het CLB-werkplan 2020.

Deze zijn als volgt verdeeld. Dit is een inschatting, op basis van de ervaringsgegevens van de laatste jaren.

Eindredactie en inhoud	900	Scholing	973
Netwerken	900	Bestuur	100
Advies, individueel	100	Werkgroepen	100
Advies, overig o.a. kommer en kwel	100	Onderzoek	300
Intern overleg PvdA	100	Secretariaat	300
Intern overleg CLB	200	Ledenadministratie	100
Ad hoc activiteiten ism partij	500		
Totaal			4673

Naast de vaste bezetting worden op projectbasis medewerkers ingehuurd voor specifieke opdrachten zoals de versterking op het sociaal domein.

Activiteitenbijlage:

Netwerk	Bijeenkomsten – min	Omvang doelgroep	% streefbereik	Doelstelling	Resultaat
Netwerk sociaal domein	2 landelijke bijeenkomsten	CLB-leden	40 deelnemers landelijke bijeenkomsten,	Kennis delen en ervaringen uitwisselen innovatie Ontwikkelen relevante instrumenten (moties, schr. vragen).	Leden beschikken over actuele informatie en nieuwe inzichten. Afstemming met woordvoerders 2e Kamerfractie, waar mogelijk icm wethouders- en of raadsledenvakscholen.
Netwerk ruimtelijke domein	1 landelijke bijeenkomsten	CLB-leden	20 deelnemers landelijke bijeenkomsten,	Kennis delen en ervaringen uitwisselen Ontwikkeling relevante instrumenten (moties, schr. vragen).	Leden beschikken over actuele informatie en nieuwe inzichten. Afstemming met woordvoerders 2e Kamerfractie. waar mogelijk icm wethouders- en of raadsledenvakscholen.
Volkshuisvesting/ wonen	1 landelijke bijeenkomsten	Clb-leden	20 deelnemers landelijke bijeenkomsten	Kennis delen en ervaringen uitwisselen Ontwikkeling relevante instrumenten (moties, schr. vragen).	Leden beschikken over actuele informatie en nieuwe inzichten. Afstemming met woordvoerders 2e Kamerfractie, waar mogelijk icm wethouders- en of raadsledenvakscholen.
Natuur en landbouw	1 landelijke bijeenkomsten	Woordvoerders natuur en landbouw PS	60%	Kennis delen en ervaringen uitwisselen Ontwikkeling relevante instrumenten (moties, schr. vragen).	Woordvoerders PS beschikken over actuele informatie en nieuwe inzichten. Afstemming met woordvoerders 2e Kamerfractie.
Klimaat en energie	1 landelijke bijeenkomst	Woordvoerders klimaat en energie PS/ water	60%	Kennis delen en ervaringen uitwisselen Ontwikkeling relevante instrumenten (moties, schr. vragen).	Woordvoerders PS beschikken over actuele informatie en nieuwe inzichten. Afstemming met woordvoerders 2e Kamerfractie.
Waternetwerk	1 landelijke bijeenkomsten groot	Leden van de waterschapbesturen	25% deelnemers per bijeenkomst	Kennis delen en ervaringen uitwisselen, toegankelijk maken best practices, ontwikkeling van het rode gezicht in het waterschapsbestuur.	Waterschappers beschikken over actuele informatie en nieuwe inzichten. Afstemming met woordvoerders 2e Kamerfractie.
Waternetwerk	2 landelijke bijeenkomsten klein	Leden van de waterschapsbesturen	25% deelnemers per bijeenkomst	Kennis delen en ervaringen uitwisselen, toegankelijk maken best practices, ontwikkeling van het rode gezicht in het waterschapsbestuur.	Waterschappers beschikken over actuele informatie en nieuwe inzichten. Afstemming met woordvoerders 2e Kamerfractie.

Fractievoorzitters G40	2 bijeenkomsten	38	50,00%	Ervaringen uitwisselen, informatie delen, strategie uitwisseling.	Voeding van de 2e Kamerfractie, versterking onderlinge contacten.
Gedeputeerden, dijkgraven en fractievoorzitters PS	2 bijeenkomsten	18	50,00%	Ervaringen uitwisselen, informatie delen, strategie uitwisseling.	Voeding van de 2e Kamerfractie, versterking onderlinge contacten, versterking op inhoudelijke thema's.
Regionale netwerken	vraagafhankelijk			Kennis delen en ervaringen uitwisselen, toegankelijk maken best practices.	Vanuit het CLB worden deze bijeenkomsten gefaciliteerd (organisatorisch en financieel)
Burgemeestersdag	2 x per jaar	85	25,00%	Netwerken, ervaringen uitwisselen, verdieping op het thema OO & V, ontwikkeling van visie op de PvdA-burgemeester van de toekomst.	Voeding van de 2e Kamerfractie, versterking van de onderlinge contacten.
Burgemeesterswerkgroep	2 x per jaar	10	6	Werkgroep is betrokken bij actuele ontwikkelingen rondom de functie en het orgaan burgemeester, en denkt mee in de opzet en uitvoering van de burgemeestersdag en ontmoeting met de Tweede Kamer.	Versterking onderlinge contacten.
Wethouders	1 x per jaar	PvdA-bestuurders		Bijscholing op relevante thema's en vaardigheden.	Delen en aanreiken kennis, oefenen vaardigheden, versterking van het eigen profiel in relatie tot de doorwaardengedreven politicus.
Raadsleden vakschool	2 x per jaar	PvdA-volksvertegenwoordigers, CLB-leden		Bijscholing op relevante thema's en vaardigheden.	Delen en aanreiken kennis, oefenen vaardigheden, versterking van het eigen profiel in relatie tot de doorwaarden gedreven politicus.
Trainers	1 x per jaar	Trainers op maat, intervisie begeleiders	60%	Uitwisseling ervaringen, programma's, tips en trucs, terugkoppeling aan het CLB.	Delen van ervaringen, bijstelling programma-aanbod en materialen.
Wethouders, Staten- en waterschaps netwerkdag	1 x per jaar	Statenleden en waterschappers	60%	Bijscholing op relevante thema's en vaardigheden	Voeding van en naar de 2e Kamerfractie, versterking van de onderlinge contacten.

